

Edat de lectura

Lectura recomanada per a nois i noies a partir de 10 anys, edat que es caracteritza per la socialització. Les aventures al voltant de la colla de Collpelat captaran de segur l'interès dels joves lectors d'aquesta edat.

Argument

Collpelat és un poble del Bages situat a les ribes del riu Llobregat. És un poble d'uns tres mil habitants i amb algunes gràcies que no solen tenir els altres: els jardins de la biblioteca, la piscina, l'equip de futbol de la C.E. Collpelatencs i en Cili, un dels nostres protagonistes. Un dia apareix un nouvingut a Collpelat, en Càndid. En Càndid, rodamón que gaudeix d'uns poders extrasensorials, serà ben rebut pels veïns de Collpelat i s'incorporarà a la colla d'en Cili. D'altra banda, el club de futbol del poble passa per moments delicats: el Manresa ha fitxat el millor jugador de futbol que tenien. A partir d'aquest moment, la colla protagonista s'afanya a buscar el jugador que ha de substituir la baixa de l'equip. Un dia descobreixen que en Kenta, un noi d'origen nigerià i veí del poble, disposa d'aptituds excel·lents com a jugador de futbol i li proposen integrar-se en l'equip. Però no és tan senzill, ja que aquest no sembla disposat a entrar a formar-ne part. Ningú no entén la seva actitud i la colla d'en Cili, decidida a esbrinar què és el que fa que en Kenta es comporti així, es posa en acció. Amb l'ajut dels poders paranormals d'en Càndid, finalment els nostres amics descobreixen que en Kenta era coaccionat, amb l'amenaça de retornar-lo al seu país d'origen, per un xantatgista que havia falsejat la seva documentació oficial. Kenta és alliberat del xantatge a què era sotmès i triomfa com a jugador a l'equip collpelatenc de futbol.

Tema

La cinquena gràcia de Collpelat és una novel·la de colla amb un rerefons de crítica social i de denúncia al tracte als immigrants que són víctimes de marginació, precarietat laboral i discriminació. L'autor denuncia aquests fets per mitjà de la figura d'en Kenta, un noi guineà que és víctima de coaccions per la seva condició de diferència.

Personatges

En Cili és el cap de la colla. Es tracta d'un noi d'onze anys, obert, simpàtic i alegre. La colla d'amics de Collpelat es compon també d'en Pau, l'amic preferit d'en Cili i un gran aficionat al futbol; en Toni, menut i afeccionat als escacs; la Ramoneta, tranquil·la i poc parladora, que va ser la primera noia a entrar a la colla; la Rocío, antítesi de la Ramoneta, tossuda i que no calla mai; en Dídac, un noi andalús, típic de poble de pagès, i la Teresa, que és una xicota de cos més aviat feixuc i molt alta.

Després, la colla també la componen els "passavolants" (Pep Tronat, en Casi i la Sussi), personatges que hi pertanyen d'una manera irregular.

En Cànid, conjuntament amb en Cili, és el personatge que acapara l'atenció de la lectura. És un rodamón d'origen pobre i humil que gaudeix d'uns poders extrasensorials, i es configura com l'element fantàstic de l'obra.

En Kenta és un xicot guineà, treballador, tímid i bondadós. És un gran virtuós del futbol i és víctima d'un xantatge per la condició d'immigrant africà.

Suggeriments didàctics

1. La novel·la conté un to crític i de denúncia per la situació, de vegades discriminatòria, dels immigrants africans que arriben al nostre país. Aquest rerefons de crítica social pot ser molt interessant de cara a la transmissió de valors als alumnes. Aquest tractament es pot enfocar des del punt de vista de la marginació, la discriminació per motius ètnics, la xenofòbia, el racisme, la precarietat laboral, etc. Els alumnes poden elaborar treballs de camp (recopilació de dades, retalls de diaris, reportatges...) o enquestes per tal d'analitzar i constatar l'estat de la qüestió en el seu entorn social. També pot ser interessant l'organització d'un debat a classe a partir dels resultats dels treballs de camp o de les enquestes realitzades anteriorment.

2. La caracterització i la descripció física i psíquica dels personatges que conformen aquesta novel·la és realment exhaustiva i rica de detalls. Els personatges poden relacionar-se amb valors i contravalors.

3. L'estudi del text descriptiu a partir dels elements de l'obra pot ser un treball de classe força interessant. Es pot analitzar des del seu punt de vista textual (ordre de la descripció, elements de connexió, situacionals...), i des del punt de vista lingüístic (adjectius

qualificatius, precisió i riquesa lèxica, comparacions...).

4. La barreja d'elements reals i fantàstics ha estat una constant en la història de la literatura. Una mostra molt propera a la realitat de l'alumne són els contes tradicionals, les llegendes..., en què l'element fantàstic és un ingredient fonamental. La presència d'aquest element en aquest llibre de caire realista pot proporcionar elements per a l'anàlisi d'algunes mostres de literatura popular. Amb l'ajut dels mestres, els nois i noies podrien realitzar un treball d'investigació a la recerca de llegendes o rondalles fantàstiques, que els més grans els podrien contar, amb la delimitació dels elements fantàstics tradicionals (dracs, fades, bruixes, dimonis, etc.).

5. La relació d'infantesa de l'autor amb Collpelat (Sallent) és una de les característiques principals d'aquesta novel·la, que ja hem comentat anteriorment. Aquest fet pot afavorir l'apropament de la figura de Sebastià Sorribas als nens i nenes i l'anàlisi de la seva obra i la seva biografia. En primer lloc, els alumnes poden elaborar un qüestionari de preguntes, que s'adreçaran a l'autor, sobre diferents aspectes biogràfics i que, a més, es puguin relacionar amb la novel·la. En segon lloc, es pot preparar la presentació de l'escriptor a la classe o a l'escola, en una hipotètica visita d'aquest.